

Dat allerbest to d' 20. Gebuursdag, leve Wikipedia!

Thematische Henföhren

Befaat man*froo sük mit 't Thema ,Jahrsdaag 2021', so kummt man*froo neet umto, *Wikipedia. Die freie Enzyklopädie* to achten, wiel se van 't Jahr al twintig (woll verstahn!) Jahr old word un woll mit dat erfolgriekste Internettvörhebben weltwied daarstellt. Doch een na 't anner...

Daten un Daadsaken van Belang vörof

Bi Wikipedia hannelt 't sük üm en över de Maten groot Online-Naslaanwark, dat up 15. Jannewaar 2001 unner anners van Ben Kovitz, Larry Sanger un Jimmy Wales in d' Verenigten Staten van Amerika gründt wurr. De Besünnerheid daaran? Wikipedia is gemeennüttig, freei permisseert, neetkummerziell, warvefreei, alleen över Gaven finanzeert un in 't Internett freei togänglik.

Spraaklik bekeken is ,Wikipedia' en Kufferwoord ut *wiki* (hawaiiaansk för ,fix') un *encyclopedia* (engelsk för ,Naslaanwark'). De Naam na köönt Inhalten in d' Wikipedia also fix(er) naslaan worden (as gewohn).

Wikipedia gifft 't in över dreehunnert verscheden Spraken – ok up Plattdüütsk! – un all tosamen bünd bit vandaag al hento 56 Millionen Bidragen entstahn, daarvan över 2,6 Millionen up Düütsk (Platz veer van all Spraakutgaven). Daar is van A as ,Aachen' bit Z as ,Zuzenhausen' würkelk all daarbi. Daarom word Wikipedia gemeenhen ok de „grootste Wetenssammlung van de Welt“ nöömt.

(Co-)Schriever*kes doot dat sünnere Geld

Dit weerüm liggt neet tolest daaran, dat de Wikipedia-Parool

luddt, dat elk as so benöönt ‚Wikipedianer*in‘ ut egen Stücken mitmaken kann. So schrievt, formateert un examineert alleen in Düütskland binah veer Millionen freeiwillige Lüü de Bidragen, de daardör to Gemeenskupsprodukten wordt.

De (Co-)Schriever*kes kriegt daarför butendeem keen Geld. Wat se andriff, all dit umsünst to doon, is sogaar al Inhalt van enigen Arbeiden un Umfragen ut de Wetenskupp west. De twee wesentliken Resultaten? Up een Kant geevt veer van fiev Lüü an, dat ’t hör (heel) wichtig is, dör dat Verfaten van Upsätzen hör egen Weten groter to maken. Doch is ’t up anner Kant de gode Will, an wat Groot mittoarbeiten; wat, up dat de kumplete Welt – sünner Urheberrecht, Liddmaatgebühr of anner Stah-in-de-Weg – Togreep hett: freei Weten.

Is denn neet all Free, Freide, Eierkook? Neet ganz: So kwamm to ’n Bispööl dör een Umfraag vandag, dat 88 Prozent van de Autor*innen Mannen bünd. Un daarmit bünd wi ok al bi de Kritik an Wikipedia ankomen.

Kritik

’t giff nämlig völe Kritikpunkten, welke siet Bestahn van Wikipedia över de lesten twintig Jahr alltied weer herutbrocht worden bünd. In d’ Folg sall denn bispöölhaft een lüttje Utwahl in Steekpunkten henstellt worden:

1.) Wiel ’t sük bi de Schriever*kes of un to üm (unbekennte) Lai*innen hannel, keen fackkännig Tegenlesen stattfinnt un de Qualität van de Bidragen mithen machtig swankt, gellt Wikipedia meesttieden neet in d’ School un ok neet of beter eerst rack neet in d’ Universität as ziterdannig.

2.) Een anner Probleem is de radikale Openheid van Wikipedia, de womögelk daarto föhren kann, dat wisse Interesskrings ut Politik, Hannelswelt un Religioon (Steekwoord: Lobbyismus) extra Eenfluut to nehmen und Texten torechtomaken tracht.

3.) In d’ Wikipedia besteiht noch immer een deftig

Ungliekwicht tüsken globaal Noord (rieke Industrienationen) un globaal Süden (arme Entwickeln- un Swellenlannen). Daarna bünd heel besünners Bidragen ut un över Afrika üterst ünnerrepräsentiert.

4.) Wikipedia kann womögelk een Probleem för all de Lüü wesen, de sük üm hör Privaatsphäre Sörger maken. So köönt to 'n Bispööl Persöönlighedsrechten van Minsken sehrdaan worden, de keene Personen van 't opentlik Leven bünd un liekers – tegen hör verklaart Will! – een egen Wikipedia-Indrag kriegt.

5.) To gode Lest is Wikipedia intüsken slichtweg to erfolgriek worden, sodat se för oldherbrochte – un vör all: kummerzielle – Naslaanwarken as de düütske Brockhaus-Enzyklopädie of de engelske Encyclopædia Britannica een eernstelke Gefahr daarstellt betreckwies daarstellde, wat dat Geld angeiht.

Slussbetrachten

Un nu(?): Wat blifft ünner d' Streek? Alleen al de Daadsaak, dat Wikipedia, wenn 't ok Kritik gifft, na wo vör weltwied grote Beleevtheit genütt, spreckt doch egentlik för sük. Daarum dürt un sall sük Wikipedia van 't Jahr heel woll fieren laten, as sük dat höört. Na denn man tau – up de anner twintig Jahr!

Disse Bidrag is schreven in Oostfreesk Platt.

Literatuurlist

Dijk, Ziko van (2021): Wikis und die Wikipedia verstehen. Eine Einführung. Bielefeld: transcript (Edition Medienwissenschaft 87).

Kallass, Kerstin (2015): Schreiben in der Wikipedia. Prozesse und Produkte gemeinschaftlicher Textgenese. Wiesbaden: Springer VS (Research).

Mäckler, Andreas (2020): Schwarzbuch Wikipedia. Mobbing, Diffamierung und Falschinformation in der Online-Enzyklopädie

und was jetzt dagegen getan werden muss. Höhr-Grenzhausen: zeitgeist Print & Online.

Merz, Manuel (2019): Die Wikipedia-Community. Typologie der Autorinnen und Autoren der freien Online-Enzyklopädie. Wiesbaden: Springer VS (Research).

S. n. (2021a): Kritik an Wikipedia. In: Wikipedia. Die freie Enzyklopädie. Bearbeitungsstand: 01.10.2021. Online abrufbar unter

https://de.wikipedia.org/w/index.php?title=Kritik_an_Wikipedia&oldid=213583391 (letzter Abruf: 14.10.2021).

S. n. (2021b): Wikipedia. In: Wikipedia. Die freie Enzyklopädie. Bearbeitungsstand: 12.10.2021. Online abrufbar unter

<https://de.wikipedia.org/w/index.php?title=Wikipedia&oldid=214236290> (letzter Abruf: 14.10.2021).